



EUROPOS SAJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Briuselis, 2021 m. balandžio 28 d.
(OR. en)**

**2018/0207 (COD)
LEX 2079**

PE-CONS 23/21

**JAI 402
INF 96
CADREFIN 180
FREMP 96
DROIPEN 74
COPEN 181
JUSTCIV 67
CODEC 546**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, KURIUO NUSTATOMA
PILIEČIŲ, LYGYBĖS, TEISIŲ IR VERTYBIŲ PROGRAMA IR KURIUO PANAIKINAMI
EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) NR. 1381/2013 IR
TARYBOS REGLAMENTAS (ES) NR. 390/2014**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2021/...**

2021 m. balandžio 28 d.

**kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa
ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013
ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnio 2 dalį, 19 straipsnio 2 dalį, 21 straipsnio 2 dalį, 24, 167 ir 168 straipsnius,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C 62, 2019 2 15, p. 178.

² OL C 461, 2018 12 21, p. 196.

³ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. balandžio 19 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

kadangi:

- (1) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 straipsnį nustatyta, kad Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Tos vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė. ES sutarties 3 straipsnyje toliau nurodoma, kad Sąjungos tikslas – skatinti taiką, savo vertybes ir savo tautų gerovę ir kad ji turi gerbti turtingą savo kultūros ir kalbų įvairovę bei užtikrinti, kad Europos kultūros paveldas būtų saugomas ir turtinamas. Tos vertybės dar kartą patvirtintos ir susietos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija) įtvirtintomis teisėmis, laisvėmis ir principais;

(2) svarbu, kad tos teisės ir vertybės būtų toliau aktyviai puoselėjamos, saugomos, skatinamos ir įgyvendinamos, jomis dalytūsi piliečiai ir jos būtų Sąjungos projekto pagrindas, nes menkesnė tų teisių ir vertybių apsauga kurioje nors valstybėje narėje gali turėti žalingą poveikį visai Sąjungai. Todėl Sąjungos bendrajame biudžete turėtų būti įtraukta naujam Teisingumo, teisių ir vertybių fondui skirta eilutė, apimanti Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą ir Teisingumo programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) .../...¹⁺. Dabar, kai Europos visuomenėms kyla ekstremizmo, radikalizmo ir susiskaldymo pavojai ir vis mažėja erdvės nepriklausomai pilietinei visuomenei, kaip niekada svarbu skatinti, stiprinti ir ginti teisingumą, teises ir Sąjungos vertybes: žmogaus orumą, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms. Tai turės didelį tiesioginį poveikį politiniam, socialiniam, kultūriniam ir ekonominiam gyvenimui Sąjungoje. Kaip numatyta pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1382/2013² nustatytoje 2014–2020 Teisingumo programoje, naujojo Teisingumo, teisių ir vertybių fondo dalimi tapsiančios Teisingumo programos lėšomis bus toliau remiama Sąjungos teisingumo erdvės plėtra remiantis teisinės valstybės principu, teismų valdžios nepriklausomumu ir nešališkumu, tarpusavio pripažinimu ir tarpusavio pasitikėjimu, teise kreiptis į teismą ir tarpvalstybiniu bendradarbiavimu.

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma Teisingumo programa ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1382/2013 (OL L ...).

⁺ OL: įrašyti tekste dokumente ST 6834/2020 [2018/0208(COD)] esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1382/2013, kuriuo nustatoma Teisingumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 73).

Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programoje (toliau – Programa) bus sujungtos 2014-2020 m. Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1381/2013¹, ir programa „Europa piliečiams“, nustatyta Tarybos reglamentu (ES) Nr. 390/2014² (toliau – ankstesnės programos);

- (3) siekiant suderinti Programos trukmę su Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093³ nustatytos daugiamečių finansinės programos trukme, Programa turėtų būti nustatyta septynerių metų laikotarpiui;
- (4) Teisingumo, teisių ir vertybių fondas ir jo dvi pagrindinės finansavimo programos pagrindinį dėmesį skirs asmenims ir subjektams, kurie padeda užtikrinti mūsų bendrų vertybių, teisių, lygybės ir turtingos įvairovės gyvybingumą. Pagrindinis tikslas – puoselėti ir palaikyti teisėmis grindžiamą, lygią, atvirą, pliuralistinę, įtraukią ir demokratinę visuomenę. Tai, be kita ko, apima dinamišką ir įgalintą pilietinę visuomenę, skatinančią žmonių demokratinį, pilietinį ir socialinį dalyvavimą bei puoselėjančią turtingą Europos visuomenės įvairovę, grindžiamą mūsų bendromis vertybėmis, istorija ir atmintimi. ES sutarties 11 straipsnyje nustatyta, kad Sąjungos institucijos palaiko atvirą, skaidrų ir nuolatinį dialogą su pilietine visuomene ir atitinkamomis priemonėmis suteikia piliečiams ir atstovaujamosioms asociacijoms galimybę skelbti nuomones apie visas Sąjungos veiklos sritis ir viešai jomis keistis;

¹ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013, kuriuo nustatoma Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 62).

² 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014, kuriuo nustatoma 2014-2020 m. laikotarpio programa „Europa piliečiams“ (OL L 115, 2014 4 17, p. 3).

³ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiamečių finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11).

- (5) turėtų būti sukurtas atviras, skaidrus ir nuolatinis dialogas su Programos paramos gavėjais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais įsteigiant pilietinio dialogo grupę. Pilietinio dialogo grupė turėtų būti atviras ir neoficialus diskusijų forumas ir turėtų prisidėti prie keitimosi patirtimi ir gerąja praktika bei prie diskusijų apie politikos pokyčius Programos aprėpties srityse ir siekiant Programos tikslų, taip pat susijusiose srityse. Pilietinio dialogo grupė neturėtų būti atsakinga už Programos valdymą;
- (6) remiantis teigiama ankstesnių programų patirtimi ir toliau ją plėtojant, Programa turėtų padėti plėtoti sąveiką, kad būtų sprendžiamos bendros Sąjungos vertybių skatinimo ir apsaugos problemos ir pasiekiami kritinių matmenų, reikalingų konkrečioms rezultatams šioje srityje užtikrinti. Taip bus sudarytos sąlygos visapusiškai išnaudoti sąveikos potencialą, kad būtų galima veiksmingiau remti susijusias politikos sritis ir didinti tų politikos sričių galimybes įtraukti asmenis ir pilietinę visuomenę, siekiant subalansuoto geografinio paskirstymo. Kad Programa būtų veiksminga, ja turėtų būti atsižvelgiama į skirtingų politikos sričių konkretų pobūdį, jų skirtingas tikslines grupes ir konkrečius poreikius, laikantis konkrečiai pritaikyto ir tikslingo požiūrio;

- (7) visapusiškas teisinės valstybės principo ir demokratijos paisymas ir skatinimas yra labai svarbūs siekiant didinti piliečių pasitikėjimą Sąjunga ir užtikrinant valstybių narių tarpusavio pasitikėjimą. Skatindama teises ir vertybes Programa padės kurti demokratiškesnę Sąjungą, užtikrinti teisinės valstybės principo ir demokratinio dialogo paisymą, skaidrumą ir gerą valdymą, be kita ko, ir mažėjančios erdvės pilietinei visuomenei atvejais;
- (8) siekiant priartinti Sąjungą prie jos piliečių ir skatinti demokratinį dalyvavimą reikia įvairių veiksmų ir suderintų pastangų. Europos pilietiškumas ir Europos tapatybė turėtų būti vystomi ir propaguojami, skatinant piliečių supratimą apie politikos formavimo procesą ir skatinant piliečių dalyvavimą Sąjungos veiksmuose. Be to, suburiant piliečius miestų partnerystės projektais bei miestų tinklais ir vietos, regioniniu, nacionaliniu bei tarptautiniu lygmenimis remiant pilietinės visuomenės organizacijas Programos aprėpties srityse padės skatinti piliečius aktyviau dalyvauti visuomenėje ir pagaliau jų aktyvų dalyvavimą demokratiame Sąjungos gyvenime. Tuo pačiu metu parama veiklai, kuria skatinamas tarpusavio supratimas, kultūrų dialogas, kultūros ir kalbų įvairovė, socialinė įtrauktis ir pagarba kitiems, skatina priklausymo Sąjungai ir Europos tapatybe grindžiamos bendros pilietybės jausmą, paremtą bendru mūsų bendrą Europos vertybių, kultūros, istorijos ir paveldo supratimu. Ypač svarbu skatinti stipresnę atokiausiuose Sąjungos regionuose gyvenančių piliečių priklausymo Sąjungai jausmą ir Sąjungos vertybes, nes jie gyvena nuošaliai ir toli nuo žemyninės Europos dalies;

- (9) atminimo veikla ir kritiškas Europos istorinės atminties apmąstymas būtini tam, kad piliečiai, visų pirma jaunimas, geriau suvoktų bendrą savo istoriją ir vertybes kaip bendros ateities pagrindą. Vykdam atminimo veiklą turėtų būti apmąstomos totalitarinių režimų priežastys Europos šiuolaikinėje istorijoje, visų pirma nacizmo, dėl kurio įvyko holokaustas, fašizmo, stalinizmo ir totalitarinių komunistinių režimų, ir turėtų būti atminimos jų nusikaltimų aukas. Ji taip pat turėtų apimti veiklą, susijusią su kitais lemiamos reikšmės momentais ir svarbiais pastarųjų metų Europos istorijos įvykiais. Taip pat reikėtų atsižvelgti į istorinių, socialinių, kultūrinių bei tarpkultūrinių veiksnių svarbą siekiant sukurti Europos tapatybę, paremtą bendromis vertybėmis ir bendro priklausymo jausmu;
- (10) piliečiai turėtų geriau žinoti Sąjungos pilietybės jiems užtikrinamas teises ir laisvai jaustis gyvendami, keliaudami, mokydami, dirbdami ir užsiimdami savanoriška veikla kitoje valstybėje narėje. Jie turėtų turėti galimybę naudotis visomis pilietinėmis teisėmis bei įgyvendinti jas ir pasitikėti, kad jie gali vienodai naudotis jomis, ir jų teisės bus visapusiškai užtikrintos bei apsaugotos nepatiriant jokios diskriminacijos, kad ir kurioje Sąjungos vietoje jie atsidurtų. Pilietinė visuomenė turi būti remiama skatinant ir saugant Sąjungos vertybes bei didinant informuotumą apie jas, taip pat prisidedant prie veiksmingo naudojimosi teisėmis pagal Sąjungos teisę;

- (11) lyčių lygybė yra pagrindinė vertybė ir vienas iš Sąjungos siekių. Vis dėlto bendra pažanga lyčių lygybės srityje yra labai lėta. Diskriminacija ir nevienodas požiūris į moteris ir mergaites, taip pat įvairių formų smurtas prieš jas pažeidžia pagrindines jų teises ir užkerta kelią jų visapusiškam politiniam, socialiniam ir ekonominiam dalyvavimui visuomenėje. Be to, esamos politinės, struktūrinės ir kultūrinės kliūtys trukdo pasiekti tikrą lyčių lygybę. Todėl vienas iš esminių Sąjungos uždavinių ir ekonomikos augimo ir socialinės plėtros skatinimo veiksnių yra lyčių lygybės propagavimas visose Sąjungos veiklos srityse ir lyčių aspekto integravimas į visų sričių Sąjungos veiklą, ir tai turėtų būti remiama pagal Programą. Ypač svarbu aktyviai kovoti su stereotipais ir spręsti nebylios ir tarpsektorinės diskriminacijos klausimą. Lygios galimybės dirbti, vienodas dalyvavimas darbo rinkoje ir kliūčių siekti karjeros pašalinimas visuose sektoriuose, pavyzdžiui, teismų, ir sektoriuose, susijusių su mokslu, technologijomis, inžinerija ir matematika, yra lyčių lygybės ramsčiai. Taip pat reikėtų sutelkti dėmesį į profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir vienodą neapmokamų buities pareigų ir vaikų, pagyvenusių asmenų ir kitų priklausomų asmenų priežiūros darbų pasidalijimą tarp vyrų ir moterų, nes tai yra dalykai, kurie iš esmės susiję su ekonominės nepriklausomybės ir dalyvavimo ekonominiame gyvenime vienodomis sąlygomis siekimu bei su moterų ir vyrų lygybės užtikrinimu;

(12) smurtas dėl lyties ir smurtas prieš rizikos grupes (vaikus, jaunimą ir kitas rizikos grupes, kaip antai LGBTIQ asmenis ir neįgaliuosius) yra sunkus pagrindinių teisių pažeidimas ir su juo susiduriama visoje Sąjungoje, įvairiomis socialinėmis ir ekonominėmis aplinkybėmis, o jo pasekmės aukų fizinei, psichinei ir psichologinei sveikatai bei visai visuomenei yra sunkios. Moterys labiausiai kenčia nuo smurto dėl lyties ir priekabiavimo tiek namų aplinkoje, tiek viešojoje erdvėje. Todėl kova su tokiu smurtu ir priekabiavimu yra pagrindinė lyčių lygybės skatinimo priemonė. Europos Tarybos konvencijoje dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) smurtas prieš moteris apibrėžiamas kaip visi smurto dėl lyties veiksmai, dėl kurių moterys patiria arba gali patirti fizinę, seksualinę, psichologinę arba ekonominę žalą ar kančias, įskaitant grasinimą įvykdyti tokius veiksmus, prievartą arba savavališką laisvės atėmimą, nesvarbu, ar tie veiksmai būtų vykdomi viešajame, ar privačiajame gyvenime. Kova su smurtu dėl lyties reikalauja daugialypio požiūrio ir apima teisinių, ekonominių, švietimo ir sveikatos klausimų sprendimą. Taip pat reikia nuo ankstyvo amžiaus aktyviai kovoti su lyčių stereotipais ir visomis neapykantą kurstančiomis kalbomis ir smurtu internete. Šiomis aplinkybėmis tebėra labai svarbu remti moterų teisių organizacijas ir kitus šioje srityje veikiančius subjektus. Vaikams, jaunimui ir kitoms rizikos grupėms, kaip antai LGBTIQ asmenims ir neįgaliesiems, taip pat kyla didesnė rizika patirti smurtą, visų pirma šeimoje ir intymiuose ryšiuose.

Turėtų būti imamasi veiksmų, siekiant propaguoti pažeidžiamų asmenų teises, visų pirma vaikų, įskaitant našlaičius, kurie tokiais tapo dėl šeiminių nusikaltimų ar dėl kitų priežasčių, ir kitas ypač pažeidžiamas vaikų grupes, teises, ir prisidėti prie jų apsaugos bei užtikrinti jų teises į vystymąsi ir orumą. Kova su visų formų smurtu, visų pirma smurtu dėl lyties, jo prevencijos, jo aukų apsaugos ir paramos joms skatinimas yra Sąjungos prioritetai, kurie padeda individams naudotis jų pagrindinėmis teisėmis ir prisideda prie lyčių lygybės. Tie prioritetai turėtų būti remiami pagal Programą. Pabrėžiama, kad pagal Programą visose valstybėse narėse svarbu teikti paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios skatina lyčių lygybę, kovoja su smurtu dėl lyties ir propaguoja moterų teises, įskaitant lytinę ir reprodukcinę sveikatą bei teises ir LGBTIQ asmenų teises. Visa šia veikla siekiama skatinti Sąjungos esmines vertybes, todėl ji be išimčių turėtų būti remiama visoje Sąjungoje;

- (13) siekiant užkirsti kelią visų formų smurtui ir kovoti su juo bei apsaugoti aukas reikia tvirtos politinės valios ir suderintų veiksmų, grindžiamų ankstesnių programų, t. y. „Daphne“ programų, Teisių, lygybės ir pilietiškumo programos ir Teisingumo programos, metodais ir rezultatais. Visų pirma, 1997 m. sukurta programa „Daphne“, kurios finansavimu kovojama su smurtu prieš vaikus, jaunimą ir moteris bei saugomos jo aukos, buvo itin sėkminga ne tik pelnytu populiarumu tarp suinteresuotųjų subjektų (valdžios institucijų, akademinėjų institucijų ir nevyriausybinėjų organizacijų), bet ir finansuojamų projektų veiksmingumu. Pagal programą „Daphne“ finansuoti informuotumo didinimo, paramos paslaugų teikimo aukoms ir vietoje dirbančių pilietinės visuomenės organizacijų (NVO) veiklos projektai. Buvo sprendžiamos visų formų smurto, įskaitant smurto šeimoje, seksualinio smurto, prekybos žmonėmis, persekiojimo ir žalingos tradicinės praktikos, pavyzdžiui, moterų lyties organų žalojimo, taip pat ir naujai besiformuojančių smurto formų, kaip antai patyčios ir priekabiavimas kibernetinėje erdvėje, problemos. Smurto dėl lyties aukų skaičius vis dar kelia nerimą, todėl svarbu tęsti visus šiuos veiksmus numatant nepriklausomą biudžeto lėšų skyrimą veiklai, kuria įgyvendinamas konkretus tikslas pagal programą „Daphne“ – užkirsti kelią visų formų smurtui dėl lyties ir su juo kovoti, bei tinkamai atsižvelgti į gautus rezultatus ir įgytą patirtį įgyvendinant Programą;

(14) nediskriminavimas yra vienas iš pagrindinių Sąjungos principų. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 19 straipsnyje nustatyti veiksmai kovojant su diskriminacija dėl lyties, rasinės arba etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus arba seksualinės orientacijos. Nediskriminavimas yra įtvirtintas ir Chartijos 21 straipsnyje. Siekiant vykdyti diskriminacijos dėl vienos ar kelių priežasčių prevenciją ir su ja kovoti, turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius įvairių formų diskriminacijos, įskaitant tiesioginę, netiesioginę ir struktūrinę diskriminaciją, požymius ir turėtų būti kartu parengti tinkami veiksmai. Pagal Programą turėtų būti remiami veiksmai, kuriais siekiama užkirsti kelią visų formų diskriminacijai, rasizmui, ksenofobijai, afrofbijai, antisemitizmui, priešiškam elgesiui romų atžvilgiu, islamofobijai ir visų formų netolerancijai, įskaitant homofobiją, bifobiją, transfobiją, interfobiją ir netoleranciją dėl lytinės tapatybės elektroninėje ir neelektroninėje erdvėje, taip pat netoleranciją prieš asmenis, priklausančius mažumoms, atsižvelgiant į daugialypę diskriminaciją, ir su tuo kovoti. Atsižvelgiant į tai, itin daug dėmesio turėtų būti skiriama ir visų formų smurto, neapykantos, segregacijos bei stigmatizacijos prevencijai ir kovai su šiais reiškiniais, taip pat kovai su patyčiomis, priekabiavimu ir netolerantišku elgesiu. Programa turėtų būti įgyvendinama taip, kad būtų užtikrintas tarpusavio papildomumas su kita tais pačiais tikslais vykdoma Sąjungos veikla, visų pirma su veikla, nurodyta 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos komunikate „ES romų integracijos nacionalinių strategijų planas iki 2020 m.“ ir 2013 m. gruodžio 9 d. Tarybos rekomendacijoje dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse¹;

¹ OL C 378, 2013 12 24, p. 1.

- (15) visapusiškam ir veiksmingam neįgaliųjų dalyvavimui visuomenės gyvenime lygiai su kitais trukdo visuomenės ir aplinkos sudaromos kliūtys, taip pat ir nepakankamas prieinamumas. Neįgalieji susiduria su kliūtimis, be kita ko, siekdami patekti į darbo rinką, gauti įtraukų ir kokybišką išsilavinimą, išvengti skurdo ir socialinės atskirties, turėti prieigą prie kultūrinių iniciatyvų ir žiniasklaidos bei naudotis politinėmis teisėmis. Sąjunga ir visos valstybės narės yra prisijungusios prie Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos ir įsipareigojusios skatinti, saugoti ir užtikrinti, kad visi neįgalieji galėtų visapusiškai ir lygiateisiškai naudotis visomis žmogaus teisėmis ir pagrindinėmis laisvėmis. Ta konvencija tapo neatskiriama Sąjungos teisinės tvarkos dalimi;

- (16) teisė į tai, kad būtų gerbiamas privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas yra pagrindinė teisė, įtvirtinta Chartijos 7 straipsnyje. Asmens duomenų apsauga yra pagrindinė teisė, įtvirtinta SESV 16 straipsnyje ir Chartijos 8 straipsnyje. Asmens duomenų apsaugos taisyklių laikymąsi kontroliuoja nepriklausomos priežiūros institucijos. Sąjungos teisinėje sistemoje, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679¹ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/680², išdėstytos nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad teisė į asmens duomenų apsaugą būtų veiksmingai saugoma. Tomis teisinėmis priemonėmis nacionalinėms duomenų apsaugos priežiūros institucijoms patikėta užduotis skatinti visuomenės informuotumą apie su asmens duomenų tvarkymu susijusią riziką, taisykles, apsaugos priemones ir teises, bei jų supratimą. Atsižvelgiant į teisės į asmens duomenų apsaugą svarbą spartaus technologijų vystymosi laikotarpiu, Sąjunga turėtų galėti vykdyti informuotumo didinimo veiklą, be kita ko, remdama pilietinės visuomenės organizacijas, kurios propaguoja asmens duomenų apsaugą pagal Sąjungos standartus, atlikti tyrimus ir vykdyti kitą susijusią veiklą;

-
- ¹ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).
- ² 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016 5 4, p. 89).

- (17) SESV 24 straipsniu Europos Parlamentas ir Taryba įpareigojami priimti piliečių iniciatyvos, kaip apibrėžta ES sutarties 11 straipsnyje, įgyvendinimo procedūrų nuostatas ir sąlygas. Tuo tikslu buvo priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/788¹. Pagal Programą turėtų būti remiamas techninės ir organizacinės paramos finansavimas, skirtas tam reglamentui įgyvendinti, taip pagrindžiant piliečių naudojimąsi teise pradėti ir remti Europos piliečių iniciatyvas;
- (18) pagal SESV 8 ir 10 straipsnius, visa pagal Programą vykdoma veikla turėtų būti remiamas lyčių aspekto integravimas ir nediskriminavimo integravimas. Atliekant tarpinį ir galutinį Programos vertinimą turėtų būti įvertintas poveikis lytims, kad būtų galima įvertinti, koku mastu ji prisideda prie lyčių lygybės, ir įvertinti, ar ji nedaro nenumatyto neigiamo poveikio lyčių lygybei. Šiame kontekste ir atsižvelgiant į skirtingą įvairių Programos paprogramių veiklos pobūdį ir mastą, bus svarbu, kad atskiri projekto propaguotojų surinkti duomenys, jei įmanoma, būtų suskirstyti pagal lytį. Be to, svarbu teikti pareiškėjams informaciją apie tai, kaip atsižvelgti į lyčių lygybę, įskaitant informaciją apie lyčių aspekto integravimo priemonių, tokių kaip biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą ir, prireikus, poveikio lytims vertinimus, naudojimą. Į lyčių pusiausvyrą reikėtų atsižvelgti konsultuojantis su ekspertais ir suinteresuotaisiais subjektais;

¹ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/788 dėl Europos piliečių iniciatyvos (OL L 130, 2019 5 17, p. 55).

- (19) pagal ES sutarties 3 straipsnį Sąjunga privalo, *inter alia*, skatinti vaiko teisių apsaugą, vadovaujantis Chartijos 24 straipsniu ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija;
- (20) pagal Sąjungos teisės aktus dėl vienodo požiūrio valstybės narės įsteigė nepriklausomas vienodo požiūrio skatinimo įstaigas (lygybės įstaigas), siekdamos kovoti su diskriminacija dėl rasės, etninės kilmės ir lyties. Tačiau daug valstybių narių neapsiribojo tų Sąjungos teisės aktų reikalavimų įvykdymu ir užtikrino, kad lygybės įstaigos taip pat galėtų kovoti su diskriminacija dėl kitų priežasčių, tokių kaip kalba, amžius, lyties požymiai, lytinė tapatybė ir tradicinių lyties normų neatitikimas, seksualinė orientacija, religija bei tikėjimas ir negalia. Lygybės įstaigos vaidina itin svarbų vaidmenį skatinant lygybę ir užtikrinant veiksmingą teisės aktų dėl vienodo požiūrio taikymą, visų pirma teikdamos nepriklausomą pagalbą diskriminacijos aukoms, atlikdamos nepriklausomas apklausas dėl diskriminacijos, skelbdamos nepriklausomas ataskaitas ir teikdamos rekomendacijas visais su diskriminacija susijusiais klausimais jų atitinkamoje valstybėse narėse. Svarbu, kad šiuo požiūriu lygybės įstaigų darbas būtų koordinuojamas Sąjungos lygmeniu.

2007 m. buvo sukurtas Europos lygybės įstaigų tinklas (EQUINET), kurį sudaro nacionalinės lygybės įstaigos, kaip numatyta Tarybos direktyvose 2000/43/EB¹ ir 2004/113/EB² bei Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose 2006/54/EB³ ir 2010/41/ES⁴. 2018 m. birželio 22 d. Komisija priėmė rekomendaciją (ES) 2018/951⁵ dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų, apimančią jų įgaliojimus, nepriklausomumą, veiksmingumą, veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą. EQUINET padėtis – išskirtinė, nes tai vienintelis subjektas, užtikrinantis lygybės įstaigų veiklos tarpusavio koordinavimą. Ta EQUINET vykdoma koordinavimo veikla ypač svarbi siekiant veiksmingai įgyvendinti Sąjungos kovos su diskriminacija teisės aktus valstybėse narėse, ir ji turėtų būti remiama pagal Programą;

¹ 2000 m. birželio 29 d. Tarybos Direktyva 2000/43/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22).

² 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37).

³ 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (OL L 204, 2006 7 26, p. 23).

⁴ 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1).

⁵ 2018 m. birželio 22 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2018/951 dėl lygybės įstaigoms taikomų standartų (OL L 167, 2018 7 4, p. 28).

- (21) siekiant padidinti naudotojams patogią prieigą ir teikti nešališkas gaires, praktinę informaciją ir pagalbą pareiškėjams, suinteresuotiems subjektams bei paramos gavėjams apie visus Programos aspektus, valstybės narės turėtų turėti galimybę įsteigti Programos kontaktinius punktus. Programos kontaktiniai punktai turėtų savo funkcijas vykdyti nepriklausomai, valdžios institucijoms nesikišant į jų sprendimų priėmimo procesą. Svarbu, kad valstybės narės galėtų pasirinkti tinkamiausią Programos kontaktinių punktų valdymą, įskaitant per valdžios institucijas, pilietinės visuomenės organizacijas ar jų konsorciumus. Programos kontaktiniai punktai neturi būti atsakingi už Programos valdymą;

(22) nepriklausomos žmogaus teisių įstaigos ir pilietinės visuomenės organizacijos atlieka esminį vaidmenį propaguojant ir saugant Sąjungos bendras vertybes ir didinant informuotumą apie jas, taip pat padedant veiksmingai naudotis teisėmis pagal Sąjungos teisę, įskaitant Chartiją. 2018 m. balandžio 19 d. Europos Parlamento rezoliucijoje¹ nustatyta, kad finansavimo padidinimas ir tinkama finansinė parama yra svarbiausi dalykai kuriant palankią ir tvarią aplinką pilietinės visuomenės organizacijoms, kad jos stiprintų savo vaidmenį ir kad jos galėtų nepriklausomai bei veiksmingai atlikti savo funkcijas. Sąjungos finansavimu turėtų būti papildomos pastangos nacionaliniu lygmeniu prisidedant prie teises bei vertybes aktyviai skatinančių nepriklausomų pilietinės visuomenės organizacijų rėmimo, suteikimo joms galių ir jų pajėgumų stiprinimo, kai tų organizacijų veikla padeda strategiškai įgyvendinti teises pagal Sąjungos teisę, įskaitant Chartiją, įskaitant, be kita ko, advokatavimo veiklą, tokią kaip strateginis bylinėjimasis, kampanijų rengimas, komunikacija ir kita „sergėjimo veikla“, taip pat skatinti ir saugoti Sąjungos vertybes vietos, regionų, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis ir didinti informuotumą apie jas. Programa turėtų būti įgyvendinama naudotojams patogiu būdu, pavyzdžiui, taikant naudotojams patogią paraiškų teikimo ir ataskaitų teikimo tvarką. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Programos prieinamumui pilietinės visuomenės organizacijoms vietos, regionų, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, įskaitant vietos lygmens visuomenines pilietinės visuomenės organizacijas, taip pat paramos gavėjų pajėgumams. Kai tikslinga, turėtų būti apsvarstyta galimybė teikti finansinę paramą trečiosioms šalims;

¹ OL C 390, 2019 11 18, p. 117.

- (23) Komisija turėtų užtikrinti bendrą nuoseklumą, papildomumą ir sąveiką su Sąjungos įstaigų, organų ir agentūrų, visų pirma Europos lyčių lygybės instituto ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros, darbu, ir turėtų atsižvelgti į kitų nacionalinių ir tarptautinių subjektų darbą srityse, kurioms taikoma Programa;
- (24) Programoje tam tikromis sąlygomis turėtų galėti dalyvauti Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės. Stojančiosios šalys, šalys kandidatės, potencialios šalys kandidatės, įgyvendinančios pasirengimo narystei strategiją, šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika ir kitos trečiosios šalys taip pat turėtų galėti dalyvauti Programoje;

- (25) siekiant užtikrinti veiksmingą lėšų paskirstymą iš Sąjungos bendrojo biudžeto, būtina užtikrinti, kad visi pagal Programą vykdomi veiksmai turėtų pridėtinę Sąjungos vertę, papildytų valstybių narių vykdomus veiksmus ir derėtų su kitais Sąjungos veiksmais. Turėtų būti siekiama nuoseklumo, papildomumo ir sinergijų finansavimo programų, kuriomis remiamos glaudžiai tarpusavyje susijusios politikos sritys, visų pirma Teisingumo programos, taip pat programos „Kūrybiška Europa“, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...¹⁺, ir „Erasmus +“, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...²⁺⁺, atžvilgiu, siekiant įgyvendinti sankirtų kultūros, žiniasklaidos, menų, švietimo ir kūrybos srityse potencialą. Būtina kurti sinergijas su kitomis Sąjungos finansavimo programomis, visų pirma užimtumo ir kovos su socialine atskirtimi srityse, ypač su „Europos socialiniu fondu +“, taip pat vidaus rinkos, įmonių, jaunimo, sveikatos, pilietiškumo, teisingumo, migracijos, saugumo, mokslinių tyrimų, inovacijų, technologijų, pramonės, sanglaudos, turizmo, išorės santykių, prekybos ir darnaus vystymosi srityse;

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo nustatoma programa „Kūrybiška Europa“ (2021 – 2027 m.) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1295/2013 (OL L ...).

⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente ST 14146/20 [2018/0190(COD)] esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

² ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo sukuriama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus +“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (OL L ...).

⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente ST 14148/20 [2018/0191(COD)] esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

- (26) šiuo reglamentu nustatomas finansinis paketas visam Programos galiojimo laikotarpiui, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo¹ 18 punkte;
- (27) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046² (toliau – Finansinis reglamentas) 193 straipsnio 2 dalį dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jei pareiškėjas gali įrodyti, kad veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos. Tačiau išlaidos, patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką, nėra tinkamos finansuoti, išskyrus tinkamai pagrįstus išimtinius atvejus. Siekiant išvengti bet kokio Sąjungos paramos sutrikdymo, kuris galėtų pakenkti Sąjungos interesams, turėtų būti galima nustatyti – ribotą laikotarpį 2021-2027 m. daugiamečių finansinės programos vykdymo pradžioje – kad išlaidos, patirtos dėl pagal šį reglamentą remiamų veiksmų, kurie jau yra pradėti vykdyti, būtų laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jei tos išlaidos patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką;

¹ OL L 433 I, 2020 12 20, p. 28.

² 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

- (28) Programai taikomas Finansinis reglamentas. Finansiniame reglamente nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine parama ir apmokėjimu išorės ekspertams;
- (29) finansavimo būdai ir įgyvendinimo metodai pagal šį reglamentą turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir gauti rezultatų, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą, atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir tikslinių paramos gavėjų gebėjimus ir tikėtiną reikalavimų nesilaikymo riziką. Be kita ko, reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti fiksuotąsias sumas, fiksuotąsias normas ir vieneto įkainius, taip pat su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje;

(30) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹, ir Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95², (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³ ir (ES) 2017/1939⁴, Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁵, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas.

¹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

² 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

³ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁵ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

- (31) trečiosios valstybės, kurios yra EEE narės, gali dalyvauti Sąjungos programose, bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą¹, kuriame numatyta, kad programos įgyvendinamos pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remiantis kitomis teisinėmis priemonėmis. Šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad trečiosios valstybės suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;
- (32) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal SESV 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus ir netiesioginį vykdymą tvarka ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Taisyklės, priimtos remiantis SESV 322 straipsniu, taip pat apima bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimą;

¹ OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

- (33) remiantis Tarybos sprendimu 2013/755/ES¹, asmenys bei atitinkamos viešosios ir (arba) privačios įstaigos ir institucijos užjūrio šalyse ir teritorijose atitinka reikalavimus gauti finansavimą laikantis Programos taisyklių ir tikslų bei galimų priemonių, taikytinų valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (34) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą ir laikantis Sąjungos įsipareigojimų įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, Programa numatoma prisidėti prie klimato politikos aspekto integravimo ir bendrojo tikslo – 30 % Sąjungos biudžeto išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti, taip pat pasiekti plataus užmojo tikslą: 2024 m. – 7,5 % biudžeto išlaidų, o 2026 m. ir 2027 m. – 10 % biudžeto išlaidų skirti biologinės įvairovės tikslams, kartu atsižvelgiant į esamą klimato ir biologinės įvairovės tikslų dubliavimąsi, siekimo. Programa turėtų būti remiama veikla, kuria laikomasi Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartų bei prioritetų, taip pat žalos nedarymo principo pagal Europos žaliąjį kursą. Atitinkami veiksmai turėtų būti nustatyti Programos rengimo ir įgyvendinimo metu, o atliekant atitinkamus vertinimus ir peržiūros procedūras jie turėtų būti pakartotinai įvertinti;

¹ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

- (35) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros¹ 22 ir 23 punktais, Programa turėtų būti vertinama remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas Programos poveikis vietoje;
- (36) siekiant užtikrinti veiksmingą Programos pažangos siekiant jos tikslų vertinimą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti su rodikliais susijusius aktus, kaip nustatyta 14 ir 16 straipsniuose ir II priede. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma, siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (37) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011¹;
- (38) kadangi šio reglamento tikslų, t.y. apsaugoti ir skatinti Sutartyse, Chartijoje ir taikytinose tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose įtvirtintas teises ir vertybes, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (39) todėl reglamentai (ES) Nr. 1381/2013 ir (ES) Nr. 390/2014 turėtų būti panaikinti;
- (40) siekiant užtikrinti paramos teikimo atitinkamoje politikos srityje tęstinumą ir sudaryti sąlygas pradėti įgyvendinti Programą nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžios, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka ir turėtų būti taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

1 skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa (toliau – Programa) 2021-2027 m. daugiamečių finansinės programos laikotarpiui, kaip nustatyta Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093.

Juo nustatomi Programos tikslai, 2021–2027 m. laikotarpio biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – apsaugoti ir skatinti Sutartyse, Chartijoje ir taikytinose tarptautinėse žmogaus teisių konvencijose įtvirtintas teises ir vertybes, visų pirma remiant pilietinės visuomenės organizacijas ir kitus suinteresuotuosius subjektus, veikiančius vietas, regionų, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis, ir skatinant piliečių ir demokratinį dalyvavimą, kad būtų palaikomos ir toliau plėtojamos atviros, teisėmis grindžiamos, demokratinės, lygios ir įtraukios visuomenės, grindžiamos teisinės valstybės principu.

2. Atsižvelgiant į 1 dalyje išdėstytą bendrąjį tikslą, Programa siekiama šių konkrečių tikslų, kurie atitinka paprogrames:
- a) saugoti ir propaguoti Sąjungos vertybes (Sąjungos vertybių paprogramė);
 - b) propaguoti teises, nediskriminavimą ir lygybę, įskaitant lyčių lygybę, ir skatinti lyčių aspekto integravimą bei nediskriminavimo aspekto integravimą (lygybės, teisių ir lyčių lygybės paprogramė);
 - c) skatinti piliečių aktyvumą ir dalyvavimą demokratiame Sąjungos gyvenime bei įvairių valstybių narių piliečių mainus ir didinti informuotumą apie jų bendrą Europos istoriją (Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo paprogramė);
 - d) kovoti su smurtu, įskaitant smurtą dėl lyties (Paprogramė „Daphne“).

3 straipsnis
Sąjungos vertybių paprogramė

Atsižvelgiant į 2 straipsnio 1 dalyje išdėstytą bendrąjį tikslą ir 2 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytą konkretų tikslą, Programoje daugiausia dėmesio skiriama teisių apsaugai, propagavimui ir informuotumo apie jas didinimui teikiant finansinę paramą pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios aktyviai vietos, regionų, nacionaliniu ir tarpvalstybiniu lygmenimis propaguoja ir puoselėja tas teises, be kita ko, taip didinant Sąjungos vertybių apsaugą ir propagavimą bei pagarbą teisinės valstybės principui ir prisidedant prie demokratiškesnės Sąjungos kūrimo, demokratinio dialogo, skaidrumo ir gero valdymo.

4 straipsnis
Lygybės, teisių ir lyčių lygybės paprogramė

Atsižvelgiant į 2 straipsnio 1 dalyje išdėstytą bendrąjį tikslą ir 2 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytą konkretų tikslą, Programoje daugiausiai dėmesio skiriama:

- 1) lygybės propagavimui ir nelygybės bei diskriminacijos dėl lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos prevencijai bei kovai su jomis ir nediskriminavimo remiantis Chartijos 21 straipsnyje nurodytomis priežastimis principo laikymuisi;

- 2) visapusiškos politikos rėmimui, skatinimui ir įgyvendinimui siekiant:
- a) skatinti moterų visapusišką naudojimąsi teisėmis, lyčių lygybę, įskaitant profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, moterų įgalėjimą ir lyčių aspekto integravimą;
 - b) skatinti nediskriminavimą ir jo integravimą;
 - c) kovoti su rasizmu, ksenofobija ir visų formų netolerancija, įskaitant homofobiją, bifobiją, transfobiją, interfobiją ir netoleranciją dėl lytinės tapatybės internete ir ne internete;
 - d) saugoti ir propaguoti vaiko teises;
 - e) saugoti ir propaguoti neįgaliųjų teises;
- 3) Sąjungos piliečių teisių ir teisės į asmens duomenų apsaugą apsaugai ir propagavimui.

5 straipsnis

Piliečių aktyvumo ir dalyvavimo paprogramė

Atsižvelgiant į 2 straipsnio 1 dalyje išdėstytą bendrąjį tikslą ir 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytą konkretų tikslą, Programoje daugiausiai dėmesio skiriama:

- 1) paramos teikimui projektams, kuriais siekiama prisiminti svarbiausius šiuolaikinės Europos istorijos momentus, pavyzdžiui, autoritarinių ir totalitarinių režimų atėjimą į valdžią, įskaitant to priežastis ir pasekmes, taip pat projektams, kuriais siekiama didinti Europos piliečių informuotumą apie jų bendrą istoriją, kultūrą, kultūros paveldą ir vertybes, taip didinant jų supratimą apie Sąjungą, jos kilmę, tikslą, įvairovę ir pasiekimus, taip pat apie tarpusavio supratimo ir tolerancijos svarbą;
- 2) piliečių ir atstovaujamųjų asociacijų skatinimui dalyvauti demokratiame ir pilietiniame Sąjungos gyvenime, sudarant jiems sąlygas išreikšti nuomones apie visas Sąjungos veiklos sritis ir viešai jomis keičiantis;
- 3) įvairių šalių piliečių mainų skatinimui, visų pirma pasitelkiant miestų partnerystės projektus ir miestų tinklus, kad jie įgytų praktinės patirties, susijusios su Sąjungos bendro paveldo turtingumu ir įvairove, ir suprastų, jog toks turtingumas ir įvairovė yra bendros ateities tvirtas pagrindas.

6 straipsnis
Paprogramė „Daphne“

Atsižvelgiant į 2 straipsnio 1 dalyje išdėstytą bendrąjį tikslą ir 2 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytą konkretų tikslą, Programoje daugiausiai dėmesio skiriama:

- 1) visų formų smurto dėl lyties, nukreipto prieš moteris ir mergaites, ir smurto šeimoje prevencijai ir kovai su jais visais lygmenimis, įskaitant skatinimą taikyti Europos Tarybos konvencijoje dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) nustatytus standartus;
- 2) visų formų smurto prieš vaikus, jaunimą ir kitas rizikos grupes, pavyzdžiui, LGBTIQ asmenis ir neįgaliuosius, prevencijai ir kovai su juo;
- 3) 1 ir 2 punktuose nurodytų smurto formų, pavyzdžiui, smurto šeimoje ar smurto intymiuose ryšiuose, tiesioginių ir netiesioginių aukų, įskaitant vaikus, kurie tapo našlaičiais dėl šeiminių nusikaltimų, paramai ir apsaugai, bei paramai smurtą dėl lyties patyrusioms aukoms ir to paties lygio jų apsaugos užtikrinimui visoje Sąjungoje.

7 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Programos veiklos įgyvendinimo finansinis paketas yra 641 705 000 EUR einamosiomis kainomis.
2. Atsižvelgiant į Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2093 5 straipsnyje numatytą su Programa susijusį koregavimą, šio straipsnio 1 dalyje nurodyta suma padidinama papildomu 800 000 000 EUR asignavimu 2018 m. kainomis, kaip nustatyta to reglamento II priede.
3. Iš 1 dalyje nurodytos sumos toliau nurodytiems tikslams skiriamos šios orientacinės sumos:
 - a) 297 366 097 EUR dabartinėmis kainomis, t. y. 46,34 % finansinio paketo, 2 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytiems konkrečioms tikslams;
 - b) 169 410 120 EUR dabartinėmis kainomis, t. y. 26,4 % finansinio paketo, 2 straipsnio 2 dalies b ir d punktuose nustatytiems konkrečioms tikslams;
 - c) 174 928 783 EUR dabartinėmis kainomis, t. y. 27,26 % finansinio paketo, 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytiems konkrečioms tikslams.

4. Iš 2 dalyje nurodytos sumos toliau nurodytiems tikslams skiriamos šios orientacinės sumos:
- a) 43 %, iki 344 000 000 EUR 2018 m. kainomis 2 straipsnio 2 dalies a punkte nustatytiems konkrečioms tikslams;
 - b) 23,07 %, iki 184 560 000 EUR 2018 m. kainomis 2 straipsnio 2 dalies b ir d punktuose nustatytiems konkrečioms tikslams;
 - c) 23,93 %, iki 191 440 000 EUR 2018 m. kainomis 2 straipsnio 2 dalies c punkte nustatytiems konkrečioms tikslams;
 - d) 10,00 %, iki 80 000 000 EUR 2018 m. kainomis bet kuriam iš 2 straipsnio 2 dalyje nustatytų tikslų.
5. Iš 3 dalies a ir b punktuose bei 4 dalies a ir b punktuose nurodytų sumų ne mažiau kaip 50 % skiriama remti veiklai, kurią vykdo pilietinės visuomenės organizacijos, iš kurių ne mažiau kaip 40 % skiriama vietos ir regionų pilietinės visuomenės organizacijoms.

6. Iš 3 dalies b punkte ir 4 dalies b punkte nurodytos sumos ne mažiau kaip 40 % skiriama remti veiklai, kuria visais lygmenimis siekiama užkirsti kelią visų formų smurtui dėl lyties ir su juo kovoti, ir ne mažiau kaip 15 % skiriama remti veiklai, kuria skatinamas moterų visapusiškas naudojimasis teisėmis, lyčių lygybė, įskaitant profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, moterų įgalėjimas ir lyčių aspekto integravimas.
7. Iš 3 dalies c punkte ir 4 dalies c punkte nurodytos sumos ne mažiau kaip 65 % skiriama demokratiniam dalyvavimui ir 15 % – atminimo veiklai.
8. Nuo Programos lėšų paskirtų procentinių dalių, nustatytų 6 ir 7 dalyse, Komisija nenukrypsta daugiau kaip dešimt procentinių punktų.
9. 1 ir 2 dalyse nurodytos sumos gali būti skiriamos Programai įgyvendinti skirtai techninei ir administracinei pagalbai, pavyzdžiui, parengiamajai, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklai, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas, tyrimus, ekspertų posėdžius ir komunikaciją apie prioritetus ir sritis, susijusius su bendraisiais Programos tikslais.
10. Remiantis Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktu, ir atsižvelgiant į šio reglamento įsigaliojimą vėlesne data bei siekiant užtikrinti tęstinumą, ribotą laikotarpį išlaidos, patirtos dėl pagal šį reglamentą remiamų veiksmų, gali būti laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jei tos išlaidos patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką.

11. Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybėms narėms skirti išteklių atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkelti Programai, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio ir migracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės finansinės taisyklės (toliau – Bendrųjų nuostatų 2021-2027 m. laikotarpiui reglamentas), 26 straipsnyje nustatytų sąlygų. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą arba netiesiogiai pagal tos pastraipos c punktą. Tie išteklių panaudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

8 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Programoje gali dalyvauti šios trečiosios valstybės:

- a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra EEE narės, Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytais sąlygomis;

- b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios šalys kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytas atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų valstybių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
- c) Europos kaimynystės politikos šalys pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytas atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
- d) kitos trečiosios valstybės pagal konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas, jeigu tuo susitarimu:
 - i) užtikrinama teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;
 - ii) nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant atskiroms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą, ir tų programų administracinės išlaidos;

- iii) trečiajai valstybei nesuteikiami sprendimų priėmimo įgaliojimai Sąjungos programos atžvilgiu;
- iv) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti jos finansinius interesus.

Pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje nurodyti įnašai yra asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.

9 straipsnis

Įgyvendinimas ir Sąjungos finansavimo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba taikant netiesioginio valdymo, kurį vykdo to reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytos įstaigos, principą.
2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas.

3. Įnašai į savitarpio draudimo mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir yra laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Taikomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) .../...¹⁺ 37 straipsnio 7 dalyje nustatytos nuostatos.

10 straipsnis

Veiksmų rūšys

Pagal šį reglamentą gali būti finansuojami veiksmai, kuriais prisidedama prie 2 straipsnyje nustatyto konkretaus tikslo įgyvendinimo. Visų pirma, reikalavimus gauti finansavimą atitinka I priede išvardytos veiklos rūšys.

11 straipsnis

Pilietinio dialogo grupė

Komisija įsteigia pilietinio dialogo grupę, kurios tikslas – užtikrinti reguliary, atvirą ir skaidrą dialogą su Programos paramos gavėjais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, kad būtų galima keistis patirtimi ir gerąja praktika ir aptarti politikos pokyčius Programos aprėpties srityse ir siekiant Programos tikslų, taip pat susijusiose srityse.

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo nustatoma bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L ...).

⁺ OL: įrašyti tekste dokumente ST 7064/20 [2018/0224(COD)] esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

II skyrius

Dotacijos

12 straipsnis

Dotacijos

1. Dotacijos pagal Programą skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį.
2. Vertinimo komiteto nariais gali būti išorės ekspertai.

13 straipsnis

Kaupiamasis ir alternatyvusis finansavimas

1. Veiksmui, kuriam buvo skirtas įnašas pagal Programos, taip pat gali būti skiriamas įnašas pagal kitą Sąjungos programą, įskaitant fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, jei tais įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos. Atitinkamos Sąjungos programos taisyklės taikomos atitinkamam veiksmui skirtam įnašo skyrimui. Veiksmui skirtam atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės. Kaupiamasis finansavimas neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų. Pagal skirtingas Sąjungos programas skiriama parama gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriais nustatomos paramos sąlygos.

2. Veiksmams, kuriems pagal Programą suteiktas pažangumo ženklas, galima gauti paramą iš Europos regioninės plėtros fondo arba „Europos socialinio fondo+“ pagal Bendrųjų nuostatų 2021-2027 m. laikotarpiui reglamento 73 straipsnio 4 dalį, jei jie atitinka visas šias sąlygas:
 - a) jie buvo įvertinti pagal Programą paskelbto kvietimo teikti pasiūlymus kontekste;
 - b) jie atitinka minimaliuosius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus;
 - c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų.

14 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Be Finansinio reglamento 197 straipsnyje nustatytų kriterijų, taikomi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti tinkamumo kriterijai.
2. Reikalavimus atitinka šie subjektai:
 - a) bet kuris teisės subjektas, įsisteigęs:
 - i) valstybėje narėje arba su ja susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje;

- ii) Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje, išskyrus 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytą konkretų tikslą;
 - b) bet kuris teisės subjektas, įsteigtas pagal Sąjungos teisę, arba tarptautinė organizacija.
3. Pagal 7 straipsnio 3 dalies b punktą ir 4 dalies b punktą Europos nacionalinių lygybės įstaigų tinklui (EQUINET) gali būti skiriama dotacija veiklai neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus, kad būtų padengtos su EQUINET nuolatine darbo programa susijusios išlaidos.

III skyrius

Programavimas, stebėseną, vertinimas ir kontrolė

15 straipsnis

Darbo programa

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas.
2. Komisija darbo programą priima įgyvendinimo aktu. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 22 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

16 straipsnis
Stebėseną ir ataskaitų teikimas

Rodikliai, kuriais grindžiama Programos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 2 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaita, pateikti II priede.

Siekiant veiksmingai įvertinti Programos įgyvendinimo pažangą, padarytą siekiant jos tikslų, Komisijai pagal 18 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas II priedas dėl rodiklių, kai manoma, kad to reikia, ir šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.

Veiklos rezultatų ataskaitų teikimo sistema užtikrinama, kad Programos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenai reikalingi duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku.

Tuo tikslu Sąjungos lėšų gavėjams ir, kai tikslinga, valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

17 straipsnis
Vertinimas

1. Programos vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.

2. Komisija atlieka tarpinį Programos vertinimą, kai yra pakankamai informacijos apie Programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo jos įgyvendinimo pradžios. Atliekant tarpinį vertinimą atsižvelgiama į ankstesnių programų ilgalaikio poveikio vertinimų rezultatus.
3. Komisija atlieka galutinį Programos vertinimą po jos įgyvendinimo pabaigos, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos.
4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

18 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 16 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2027 m. gruodžio 31 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 16 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 16 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

19 straipsnis

Sjungos finansinių interesų apsauga

Jei Programos veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

IV skyrius

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

20 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą, visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus, teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslią informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

2. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su Programa, su remiantis ta Programa vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais.
3. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politikos prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 2 straipsnyje nurodytais tikslais.

21 straipsnis

Programos kontaktiniai punktai

Kiekviena valstybė narė gali įsteigti Programos kontaktinius punktus, kurie atsakingi už nešališkų gairių, praktinės informacijos pateikimą ir pagalbos teikimą Programos pareiškėjams, suinteresuotiesiems subjektams ir paramos gavėjams, kiek tai susiję su visais jos aspektais, be kita ko, su paraiškų teikimo procedūra, naudotojams patogios informacijos ir Programos rezultatų sklaida, partneriams skirtais tyrimais, mokymu ir formalumais.

Programos kontaktiniai punktai savo funkcijas atlieka nepriklausomai.

2 straipsnis
Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Gali būti rengiami konkrečių sudėčių komiteto posėdžiai, kuriuose sprendžiami su atskiromis paprogramėmis susiję klausimai.

23 straipsnis
Panaikinimas

Reglamentai (ES) Nr. 1381/2013 ir (ES) Nr. 390/2014 panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.

24 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šiuo reglamentu nedaroma poveikio pagal reglamentus (ES) Nr. 1381/2013 ir (ES) Nr. 390/2014 pradėtų veiksmų tęsimui ar keitimui, ir tie reglamentai toliau taikomi tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, dengiamos pagal reglamentus (ES) Nr. 1381/2013 ir (ES) Nr. 390/2014, prie Programos.
3. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į Sąjungos biudžetą po 2027 m., siekiant padengti 7 straipsnio 9 dalyje numatytas išlaidas, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

25 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

I PRIEDAS

PROGRAMOS REMIAMA VEIKLA

2 straipsnyje nurodytų bendrojo ir konkrečių Programos tikslų siekiama visų pirma remiant šias veiklos rūšis:

- 1) informuotumo didinimą ir informacijos propagavimą bei sklaidą, patenkančius į Programos aprėpties sritis ir tikslus, siekiant gilinti žinias apie teises, vertybes ir susijusios politikos kryptis;
- 2) suinteresuotųjų subjektų tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais siekiant gilinti žinias ir gerinti tarpusavio supratimą;
- 3) analitinę ir stebėsenos veiklą siekiant gerinti Programos aprėpties sričių padėties valstybėse narėse ir Sąjungos lygmeniu supratimą, taip pat geriau įgyvendinti Sąjungos teisę, politiką ir vertybes valstybėse narėse, be kita ko, šią veiklą: duomenų ir statistikos rinkimas; bendros metodikos ir prireikus rodiklių ar kriterijų vystymas; studijos, moksliniai tyrimai, analizės ir apklausos; vertinimai; poveikio vertinimas; ir vadovų, ataskaitų ir šviečiamosios medžiagos rengimas bei skelbimas;

- 4) atitinkamų suinteresuotųjų subjektų mokymą siekiant gerinti žinias apie politiką ir teises Programos aprėpties srityse;
- 5) informacinių ir ryšių technologijų priemonių kūrimą ir priežiūrą;
- 6) paramą pilietinės visuomenės organizacijoms ir pelno nesiekiantiems suinteresuotiesiems subjektams, veikiantiems Programos aprėpties srityse siekiant:
 - a) didinti jų gebėjimus reaguoti ir visiems piliečiams užtikrinti tinkamą prieigą prie jų paslaugų, konsultacinės ir paramos veiklos;
 - b) vykdyti advokataavimo veiklą siekdami propaguoti teises, be kita ko, taip stiprinant Sąjungos vertybių apsaugą ir skatinimą bei pagarbą teisinės valstybės principui bei prisidedant prie demokratinio dialogo, skaidrumo ir gero valdymo, įskaitant mažėjančios erdvės pilietinei visuomenei atvejus;
- 7) piliečių, visų pirma jaunimo, informuotumo apie Europos kultūrą, kultūros paveldą, tapatybę ir istoriją, įskaitant totalitarinius ir autoritarinius režimus bei kitus svarbiausius pastarojo meto Europos istorijos momentus, didinimą, kad būtų galima labiau išsaugoti atminimą ir Europos piliečių įsipareigojimus Sąjungai bei skatinti toleranciją, tarpusavio supratimą, kultūrų dialogą ir pagarbą įvairovei;

- 8) įvairių tautybių ir kultūrų piliečių subūrimą, suteikiant jiems galimybių dalyvauti miestų partnerystės veikloje ir pilietinės visuomenės projektuose, taip sukuriant sąlygas stiprinti principą „iš apačios į viršų“ ir puoselėti pilietinį ir demokratinį dalyvavimą;
- 9) aktyvaus ir įtraukaus dalyvavimo kuriant demokratiškesnę Sąjungą skatinimą ir sąlygų jam sudarymą, taip pat informuotumo apie teises ir vertybes didinimą remiant pilietinės visuomenės organizacijas;
- 10) Europos tinklų gebėjimų propaguoti ir toliau plėtoti Sąjungos teisę, vertybes, politikos tikslus ir strategijas plėtrą;
- 11) techninės ir organizacinės paramos Reglamento (ES) 2019/788 įgyvendinimui finansavimą, taip palaikant piliečių naudojimąsi teise pradėti ir remti Europos piliečių iniciatyvas;
- 12) žinių apie Programą gilinimą, jos rezultatų sklaidą ir perkeliamumą, informavimo veiklos skatinimą, įskaitant Programos kontaktinių punktų sukūrimą ir rėmimą.

II PRIEDAS

RODIKLIAI

Programos įgyvendinimas stebimas remiantis rodikliais, kuriais siekiama nustatyti, koku mastu buvo įgyvendinti jos bendrieji ir konkretūs tikslai, tuo pat metu mažinant administracinę našą ir sąnaudas. Tuo tikslu bus renkami duomenys, susiję su šiais rodikliais:

- 1) skaičius žmonių, kurie įtraukti:
 - a) į mokymo veiklą;
 - b) į tarpusavio mokymosi veiklą ir keitimąsi gerąja praktika;
 - c) į informuotumo didinimo, informavimo ir sklaidos veiklą;
- 2) pilietinės visuomenės organizacijų, įtrauktų į rėmimo ir pajėgumų stiprinimo veiklą, skaičius;
- 3) Europos atminčiai ir paveldui skirtų tarptautinių tinklų ir iniciatyvų, kurie yra Programos intervencijos rezultatas, skaičius.

Visi individualūs duomenys, jei tik įmanoma, suskirstomi pagal lytį. Tarpiniuose ir galutiniuose Programos vertinimuose skiriama dėmesio kiekvienai paprogamei ir kiekvienai veiklos sričiai ir įtraukiamas lyčių lygybės aspektas bei įvertinamas poveikis lyčių lygybei.